

Programa da proba selectiva para o ingreso na categoría de Enfermaría familiar e comunitaria

Parte común.

Tema 1. A Constitución española: principios fundamentais, dereitos e deberes fundamentais dos españois. A protección da saúde na constitución.

Tema 2. Estatuto de Autonomía de Galicia: estrutura e contido. O Parlamento. A Xunta e o seu Presidente. A Administración Pública galega.

Tema 3. A Lei xeral de sanidade: fundamentos e características. Competencias das administracións públicas en relación coa saúde. Dereitos e deberes dos usuarios do sistema sanitario público.

Tema 4. A Lei de saúde de Galicia: o sistema público de saúde de Galicia. Competencias sanitarias das administracións públicas de Galicia. O Servizo Galego de Saúde. A súa estrutura organizativa: disposicións que a regulan.

Tema 5. O Estatuto marco do persoal estatutario dos servizos de saúde: clasificación do persoal estatutario. Dereitos e deberes. Retribucións. Xornada de traballo. Situacións do persoal estatutario. Réxime disciplinario. Incompatibilidades. Representación, participación e negociación colectiva.

Tema 6. O persoal estatutario do Servizo Galego de Saúde: réxime de provisión e selección de prazas.

Tema 7. Normativa vixente sobre protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais: disposicións xerais; principios de protección de datos; dereitos das persoas. A Lei galega 3/2001, do 28 de maio, reguladora do consentimento informado e da historia clínica dos pacientes.

Tema 8. A Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais: capítulos I, II, III e V. Principais riscos e medidas de prevención nas IISS. Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero. Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero. Lexislación sobre igualdade de mulleres e homes: a súa aplicación nos distintos ámbitos da función pública.

Parte específica.

Tema 1. O Real decreto 1030/2006, do 15 de setembro, polo que se establece a carteira de servizos comúns do Sistema nacional de saúde e procedementos para a súa actualización. Decreto 200/1993, do 29 de xullo, de ordenación da atención primaria na comunidade autónoma de Galicia.

Tema 2. Asistencia sanitaria: obxecto e feitos causantes. Beneficiarios. Prestacións médicas e farmacéuticas. Modalidades da prestación médica. A participación dos/das beneficiarios/as no prezo dos medicamentos.

Tema 3. Calidade no Sistema nacional de saúde: características da atención sanitaria. Dimensións de calidade: científico-técnica, efectividade, eficiencia, accesibilidade e satisfacción do usuario. Avaliación de estrutura, proceso e resultados. Mellora continua

da calidade. Métodos de avaliación da calidade: auditorías. Programas de calidade: deseño e implantación en atención primaria.

Tema 4. A Lei 44/2003, do 21 de novembro, de ordenación das profesións sanitarias. Real decreto 450/2005, do 22 de abril, sobre especialidades de enfermaría. Real decreto 183/2008, do 8 de febreiro, polo que se determinan e clasifican as especialidades en Ciencias da Saúde e se desenvolven determinados aspectos do sistema de formación sanitaria especializada. Decreto 81/2016, do 23 de xuño, polo que se crea no ámbito do Servizo Galego de Saúde a categoría estatutaria de persoal enfermeiro especialista.

Tema 5. Principios fundamentais da bioética: regulación xurídica. Código deontolóxico da enfermaría española. O segredo profesional: concepto e regulación xurídica. O consentimento informado. Os dereitos de información sanitaria, a intimidade e o respecto da autonomía do paciente.

Tema 6. Seguridade do paciente en atención primaria. Estratexia de seguridade do paciente do Sistema nacional de saúde. «Sistema de notificación e aprendizaxe para a seguridade do paciente» (SiNASP). Eventos adversos en atención primaria. Prácticas seguras recomendadas para atención primaria. Infección nosocomial. Medidas preventivas.

Tema 7. Hixiene en centros sanitarios: conceptos xerais. Desinfectantes e antisépticos. Esterilización: procedementos. Preparación e tipos de material para esterilizar, métodos de esterilización. Manipulación e conservación do material estéril. Xestión de residuos sanitarios.

Tema 8. Metodoloxía de investigación: técnicas cuantitativas e cualitativas. Estrutura metodolóxica dun traballo científico. Fontes de datos. Investigación básica: estudos de identificación e priorización de problemas.

Tema 9. Enfermaría baseada na evidencia. Investigación aplicada: estudos descritivos e analíticos dos diagnósticos utilizados, estudos de procesos e resultado.

Tema 10. Demografía sanitaria. Indicadores demográficos e a súa utilidade para o traballo: natalidade, fecundidade, mortalidade, migracións, crecemento vexetativo. Datos demográficos da poboación galega.

Tema 11. Epidemioloxía: concepto. O método epidemiolóxico. Enfermidades transmisibles de maior incidencia na poboación galega: tipos e características. Sistema nacional de vixilancia epidemiolóxica. Enfermidades de declaración obrigatoria.

Tema 12. Marco conceptual e modelos de enfermaría: xeneralidades. Modelo de coidados de V.Henderson: definicións e valoración das necesidades. Patróns funcionais de M.Gordon: concepto e valoración. Proceso de atención de enfermaría (PAE): etapas do PAE.

Tema 13. Plan de coidados enfermeiros: concepto e estrutura. Diagnósticos de enfermaría, criterios de resultado e intervencións: concepto e tipos de taxonomía (NANDA,NIC,NOC). Problemas de colaboración ou interdependentes.

Tema 14. Saúde e enfermidade: concepto. Indicadores de saúde por idade e sexo: morbilidade, mortalidade, letalidade e esperanza de vida. Principais problemas de saúde na poboación galega actual. Elementos de priorización: magnitude, transcendencia,

vulnerabilidade e custo. Determinantes da saúde, influencia na saúde individual e colectiva, actuacións de enfermaría. Promoción da saúde: concepto. Prevención da enfermidade. Niveis de prevención. Detección precoz de problemas de saúde: concepto cribaxes poboacionais na comunidade galega.

Tema 15. Tecnoloxías da información e a comunicación. Sistemas de información utilizados no Sergas: historia clínica electrónica, correo electrónico, intranet, aplicativos informáticos, portais institucionais, aplicacións para web e móbil.

Tema 16. Xestión e planificación dos servizos sanitarios: concepto. Organización dos coidados de enfermaría en atención primaria e atención hospitalaria: centro de saúde, comunidade, hospital, escola. Consulta de enfermaría. Coordinación entre niveis asistenciais: informe de continuidade de coidados, Conecta 72. Carteira de servizos: concepto. Urgencias e emerxencias: concepto. Organización da atención urxente. Recursos dispoñibles en Galicia.

Tema 17. O/a enfermeiro/a especialista en enfermaría familiar e comunitaria. Definición e perfil profesional da enfermaría especialista en familiar e comunitaria. Competencias profesionais. Desde os/as enfermeiros/as visitantes/as á actual enfermaría familiar e comunitaria

Tema 18. Evolución histórica da atención primaria. OMS e definición de atención primaria. Xestión e planificación dos servizos sanitarios: concepto. O equipo de saúde de atención primaria: composición, funcións, organización do traballo en equipo. Carteira de servizos: concepto. A enfermaría nos equipos de atención primaria. Marco legal. Organización dos coidados de enfermaría en atención primaria: centro de saúde, comunidade, atención domiciliaria. Consulta de enfermaría. PAC. Continuidade da atención en Atención

Primaria e coordinación entre niveis asistenciais: informes de continuidade de coidados, Conecta 72.

Tema 19. Organización da atención en atención primaria. A saúde comunitaria, da enfermidade ao benestar. Enfoque baseado na saúde comunitaria, saúde pública e atención primaria. Atención primaria centrada na comunidade: o modelo APOC. A orientación salutoxénica da atención primaria. Diagnóstico de saúde. Activos da comunidade para a saúde. Procesos comunitarios. Coñecemento da contorna, mapeo. Identificación e relación cos recursos da rede social e/ou comunitaria. Proceso de intervención e participación comunitaria. PACAP. Participación enfermeira en actividades comunitarias. Planificación sanitaria, programas de saúde, PA.

Tema 20. Atención ás familias: a familia, estrutura, dinámica, tipos e ciclo vital familiar. Concepto e estratexia da intervención familiar. Programas de promoción da saúde e prevención de problemas familiares. A familia como xestora de saúde. Instrumentos de valoración familiar: xenograma, cuestionarios específicos (APGAR familiar, apoio social, acontecementos vitais estresantes).

Tema 21. Instrumentos de abordaxe familiar. Orientación familiar. Intervencións coas familias ante situacións de crise: dó, membros con condutas adictivas, enfermidade mental, ao final da vida, chegada de novos membros, relacións de parella. A vivenda como espazo de convivencia e condicionante da saúde. Detección da violencia intrafamiliar e intervención. Parentalidade positiva.

Tema 22. Atención domiciliaria: concepto e etapas da visita domiciliaria. Coordinación entre atención primaria, atención hospitalaria e servizos sociais. Programas específicos de atención domiciliaria: programas de atención a pacientes inmobilizados e terminais.

O/a cuidador/a na atención domiciliaria. Definición, tipos e consecuencias na súa vida. Intervencións e cuidados de enfermaría dirixidos aos/ás cuidadores/as. Recursos para cuidadores/as familiares.

Tema 23. Técnicas e habilidades de comunicación e relación interpersoal. Traballo en equipo. Entrevista clínica. Entrevista motivacional: concepto e características. Identificación de necesidades de apoio emocional e psicolóxico ao/á paciente, cuidador/a principal e familia.

Tema 24. A educación para a saúde individual, grupal e comunitaria: concepto, metodoloxía e técnicas didácticas. Técnicas de educación para a saúde para o fomento do autocoidado e promoción da saúde do/da paciente, cuidador/a principal e familia.

Tema 25. Programas de saúde: definición. Factores de risco para a saúde nas distintas etapas da vida (infancia, adolescencia, muller, adulto e ancián): identificación de factores de risco e cuidados de enfermaría.

Tema 26. Inmunizacións: concepto. Clasificación e tipos de vacinas. Contraindicacións. Complicacións. Conservación, administración e pautas de vacinación. Calendario vacinal en Galicia

Tema 27. Valoración e cuidados de enfermaría do neno san de 0 a 14 anos: «Programa do neno san». Probas metabólicas. Etapas do desenvolvemento infantil. Parámetros de desenvolvemento e crecemento. Resposta evolutiva. Medidas para o fomento da saúde nas diferentes etapas: hixiene, alimentación, nutrición, dentición. Hixiene e saúde bucodental: prevención da carie. Prevención de accidentes infantís. Detección de malos tratos.

Tema 28. Atención á adolescencia. Promoción da saúde dos/das adolescentes desde os aspectos biolóxico, psicolóxico e social, tanto individual como grupalmente e na comunidade. Detección de posibles dificultades do desenvolvemento sexual, trastornos da conduta alimentaria e imaxe corporal, condutas antisociais, violencia e maltrato, drogodependencias e adiccións, identidade de xénero. Afrontamento familiar eficaz fronte a situacións de risco (embarazo, drogadición, violencia).

Tema 29. Atención de enfermaría á muller. Promoción da saúde nas diferentes etapas do ciclo vital. Saúde sexual, reprodutiva e de xénero: educación sexual. Reprodución. Métodos anticonceptivos. Climaterio. Prevención de enfermidades de transmisión sexual. Interrupción voluntaria do embarazo. Valoración e coidados de enfermaría na muller xestante: cambios fisiolóxicos. Educación maternal. Problemas máis frecuentes durante a xestación. Valoración e coidados de enfermaría na puérpera: cambios fisiolóxicos e psicolóxicos. Lactación natural.

Tema 30. Atención da saúde da idade adulta. Identificación da existencia de factores de risco para a saúde, estilos de vida saudables e problemas específicos prevalentes na comunidade. Programas de promoción da saúde e prevención da enfermidade do adulto. Programas relacionados coa cronicidade.

Tema 31. Valoración e coidados de enfermaría no ancián. Principais cambios no proceso de envellecemento: fisiolóxicos, psicolóxicos e sociais. Prevención de accidentes. Deterioración cognitiva. Hábitos dietéticos. Orientación para o autocoidado. Principais problemas. Valoración da situación familiar e social.

Tema 32. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con problemas cardiovasculares crónicos: insuficiencia cardíaca, hipertensión arterial. Outros problemas cardiovasculares. Procedementos e técnicas de enfermaría. MAPA e AMPA.

Tema 33. Valoración e cuidados de enfermaría ás persoas con problemas endocrinolóxicos crónicos: diabetes. Outros problemas. Autocontrol. Alimentación en paciente diabético. Tratamento hipoglucemiante e insulinas. Procedementos e técnicas de enfermaría. Exploración e cuidados do pé diabético. Retinografías.

Tema 34. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con problemas respiratorios crónicos: enfermidade pulmonar obstrutiva crónica (EPOC). Outros problemas broncopulmonares. Procedementos de enfermaría: espirometría, oxigenoterapia e outras técnicas. Manexo de inhaladores.

Tema 35. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con problemas neurolóxicos crónicos: accidente cerebrovascular, epilepsia, deterioración cognitiva e demencia. Valoración da situación familiar e social. O apoio ao/á cuidador/a principal e á familia.

Tema 36. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con problemas no sistema renal: principais problemas renais e urolóxicos. Procedementos e técnicas de enfermaría. O cateterismo vesical: concepto, indicacións e contraindicacións. Manexo da sondaxe vesical no ámbito familiar e comunitario.

Tema 37. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con problemas no sistema músculo-esquelético. Principais problemas do aparello locomotor. Procedementos de enfermaría: vendaxes, inmovilizacións e outras técnicas.

Tema 38. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con problemas gastrointestinais. Principais problemas dixestivos. Procedementos e técnicas de enfermaría no manexo das ostomías.

Tema 39. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con problemas oncolóxicos: procedementos e técnicas de enfermaría. Medicamentos antineoplásicos: clasificación e efectos secundarios. Medicamentos coadxuvantes. Manipulación de medicamentos citostáticos na atención primaria, reservorios e infusores. Apoio emocional aos pacientes e familiares.

Tema 40. Valoración e cuidados de enfermaría nos pacientes con procesos infectocontaxiosos: hepatite, tuberculose, SIDA e meninxite, enfermidades de transmisión sexual (ETS). Outros procesos infecciosos. Procedementos e técnicas de enfermaría. Medidas de prevención e control.

Tema 41. Valoración e cuidados de enfermaría do/da neno/a enfermo/a. Insuficiencia respiratoria aguda. Problemas gastrointestinais agudos. Deshidratación. Crises convulsivas. Outros problemas máis frecuentes. Procedementos e técnicas de enfermaría.

Tema 42. Valoración e cuidados de enfermaría do/da paciente cirúrxico/a en atención primaria: preoperatorio, poscirurxía. Cirurxía menor en atención primaria. Procedementos de enfermaría: drenaxes, curas e outras técnicas.

Tema 43. Valoración e cuidados de enfermaría nas feridas crónicas e agudas (úlceras por presión, lesións cutáneas asociadas á humidade, úlceras da extremidade inferior, úlceras do pé diabético, lesións cutáneas neoplásicas, feridas traumáticas, lesións por

queimadura, cirúrxicas): concepto, factores de risco, localización. Procesos de formación, clasificación. Escalas de valoración de risco, rexistros. Medidas de prevención e tratamento.

Tema 44. Valoración e cuidados de enfermaría de problemas de saúde agudos: extracción de corpos extraños, limpeza de oídos, epistaxe.

Tema 45. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con atención paliativa. Pacientes susceptibles de recibir cuidados paliativos. Niveis de complexidade deste tipo de cuidados. Plan de cuidados domiciliarios a pacientes paliativos. Principais problemas. Dor: características e escalas de medida.

Tema 46. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con discapacidade e necesidades especiais. Atención á familia e na comunidade.

Tema 47. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con diversidade cultural, transculturalidade. O fenómeno migratorio. Atención á familia e na comunidade.

Tema 48. Atención ante urxencias, emerxencias e catástrofes. Urxencias e emerxencias: concepto. Recursos dispoñibles ante situacións de emerxencia en Galicia, a súa organización, responsabilidades e colaboracións. Protocolos de actuación urxente nas consultas de atención primaria e PAC.

Tema 49. Valoración e cuidados de enfermaría ante situacións críticas: politraumatizados, queimados, shock, intoxicacións. Parada cardiorrespiratoria: definicións e medidas de actuación. Reanimación cardiopulmonar básica e avanzada.

Tema 50. Alimentación e nutrición: concepto e diferenciación. Clasificación dos alimentos. Elaboración de dietas. Dietas terapéuticas. Valoración e cuidados de enfermaría a persoas con problemas de desnutrición, deshidratación, anorexia, bulimia, obesidade e sobrepeso. Nutrición enteral e parenteral: técnicas de administración e protocolos de actuación. Sondaxe nasogástrica, PEG manexo e cuidados.

Tema 51. Clasificación xeral dos medicamentos. Uso no ámbito domiciliario e de atención primaria. Absorción e eliminación dos fármacos. Toxicidade e efectos colaterais. Farmacovixilancia. Condicións de conservación dos medicamentos. Administración de medicamentos. Precaucións previas á administración dun fármaco. Vías de administración: definición e tipos. Puntos de elección, técnicas e problemas máis frecuentes. Cálculo de doses. Programa paciente polimedicado.

Tema 52. Perspectiva de xénero. Saúde e xénero. Morbilidade diferenciada. Violencia de xénero: prevención, detección e actuación por parte dos/das profesionais do Servizo Galego de Saúde

Nota:

Parte común: Esta información procede da publicada no anexo II da resolución da Dirección Xeral de Recursos Humanos do 2 de xullo de 2025, pola que se convoca concurso-oposición para o ingreso en diversas especialidades da categoría de enfermeiro/a especialista (Diario Oficial de Galicia núm. 128 de 7 de xullo).

Parte específica: Esta información procede da publicada no anexo II da resolución da Dirección Xeral de Recursos Humanos do 3 de maio de 2019, pola que se convoca concurso-oposición para o ingreso en diversas especialidades da categoría de

enfermeiro/a especialista (Diario Oficial de Galicia núm. 92 de 15 de maio), agás o tema 52 engadido, que procede da publicada no anexo II da resolución da Dirección Xeral de Recursos Humanos do 2 de xullo de 2025, pola que se convoca concurso-oposición para o ingreso en diversas especialidades da categoría de facultativo/a especialista de área (Diario Oficial de Galicia núm. 128 de 7 de xullo).